

алкоголю, що демонструє обернений зв'язок, а у Польщі – до спадаючої (прямий зв'язок). Так само це веде до істотного збільшення витрат на одяг та взуття в Польщі, в той час, як в Україні ця залежність помірна.

Помітна різниця впливу зміни продовольчих витрат на житлово-комунальні послуги, які в Україні помітно зростають із зниженням витрат на продукти харчування, а у Польщі суттєво знижуються. Але тут необхідно підкреслити, що в Україні через невисокий рівень доходів населення при постійному зростанні витрат на оплату житлово-комунальних послуг зворотній зв'язок пояснюється саме зростанням витрат на ЖКП, що супроводжується зниженням витрат на продукти харчування.

Таким чином, у структурі витрат домогосподарств Польщі та України є тільки окремі групи витрат, які за напрямом змінюються однаково і мають схожу динаміку. До них можна віднести витрати більш високого рівня ніж первісні, а саме, витрати на предмети домашнього вжитку, відпочинок і культуру, освіту, ресторани та готелі, різні товари та послуги. Але сила зв'язку між зміною витрат на продукти харчування для структури витрат домогосподарств Польщі значно вище ніж для України. Це ілюструє більш сталий характер зв'язків для Польщі і недостатньо стійкий для України. Не дивлячись на схожі стартові умови країн після розвалу Радянського союзу та Ради економічної взаємодопомоги, Польща домоглася набагато більших економічних успіхів, а Україна до цього тільки йде. Використовуючи польський досвід, наявність матеріальних і людських ресурсів, залучення іноземних інвестицій, долаючи корупцію, Україна зможе стати успішною.

Список використаних джерел:

- [1] Державна служба статистики України: режим доступу. (2019). Вилучено з http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2019/zb/06/zb_vrdu2018.pdf
- [2] Центральне статистичне управління Польщі. (2020). Вилучено з <https://stat.gov.pl/>
- [3] Рейтинг стран Европы по доле расходов семей на продукты питания. (2016). Извлечено с <http://www.riarating.ru/infografika/20161206/630048608.html>

DOI 10.36074/21.08.2020.v1.23

УПРАВЛІННЯ ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ НА ТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Тюріна Марина Миколаївна

здобувач кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування
Державний університет інфраструктури та технологій

УКРАЇНА

На транспортних підприємствах запорукою ведення діяльності є використання основних засобів і виробничих потужностей, а їх раціональне використання сприяє поліпшенню всіх економічних показників. Тому з метою підвищення конкурентоспроможності підприємств необхідно формувати та підтримувати наявні виробничі засоби на належному рівні. Сприяння оновленню основних засобів і поліпшення їх технічних характеристик – основні фактори, які впливають на рівень рентабельності і фінансовий стан підприємства. Отже, необхідний постійний аналіз використання та контроль

стану основних засобів. Управління основними засобами в господарській діяльності полягає в оцінці і виявленні внутрішніх резервів поліпшення структури основних засобів і підвищення ефективності їх використання.

Питання підвищення ефективності використання основних виробничих засобів на транспортних підприємствах дуже важливе через особливості виробничого процесу транспортної галузі та важливість впливу на інші галузі економіки.

Важливість і актуальність питання мобілізації сукупності всіх технічних, організаційних та економічних заходів щодо підвищення ефективності використання основних виробничих засобів значно зростає в умовах сучасної економічної ситуації. Перед виробничою практикою постають завдання, які вимагають розробки та впровадження комплексу заходів, що спрямовані на підвищення фондівіддачі.

Сучасна інфраструктура та ефективний розвиток і координація діяльності різних видів транспорту разом з ефективним регулюванням та управлінням виробничими засобами забезпечать основу для розвитку та функціонального зростання транспортних підприємств та національної транспортної системи України в цілому. Ціллю має бути підвищення ефективності та якості надання транспортних послуг, що дасть змогу покращити конкурентоспроможність підприємства, а також стимулюватиме український експорт і сприятиме розвитку внутрішнього виробництва та торгівлі. Разом з тим, необхідність реформування виробничої бази та удосконалення методів організації транспортного обслуговування зумовлена й інтеграційними процесами, які відбуваються у сфері транспорту, а також геополітичним і соціально-економічним положенням України. Частково цьому сприятиме прийнята національна транспортна стратегія на період до 2030 року. Ця Стратегія розроблена для комплексного розв'язання наявних проблем транспортної галузі та визначає пріоритети її розвитку, зокрема у контексті впровадження євроінтеграційного курсу [1].

Отже, підвищення ефективності діяльності на транспортних підприємствах можливе за рахунок заміни застарілого рухомого складу і дообладнання наявного, використання більш прогресивних технологій і форм обслуговування, поглиблення маркетингових досліджень, вдосконалення управління транспортної роботи. Такі зміни є тривалими в часі і потребують значних додаткових інвестицій, а, отже, їх вирішення вимагає більш глибокого усвідомлення та врахування тих чинників, що формують результативність виробничо-господарської діяльності.

Ефективність використання основних виробничих засобів позитивно впливає на усі сфери діяльності транспортного підприємства. В сучасній нестабільній економічній ситуації транспортні підприємства постійно мають проблеми нестачі фінансових ресурсів, що робить неможливим робити інвестування в розвиток виробництва, потребує постійної мінімізації витрат, у тому числі скорочення витрат на ремонти та обслуговування основних засобів. Забезпечення певних планових темпів розвитку діяльності і підвищення ефективності виробництва, що виражене в обсягах перевезень, можливе за умови інтенсифікації відтворення та ефективного використання наявних основних засобів транспортного підприємства. Така робота сприяє постійному підтримуванню належного технічного рівня виробничих потужностей підприємства та дає змогу при необхідності збільшувати обсяг виробництва продукції (обсяг перевезень) без додаткових інвестиційних ресурсів. Отже, технічний стан основних засобів підприємства та їх ефективне використання прямо пропорційно впливає на кінцеві результати господарської діяльності

підприємства. Основними параметрами оцінки використання основних засобів можна вважати вартість основних засобів, обсяги реалізації продукції, розмір прибутку, розмір зношення основних засобів, на підставі яких розраховують коефіцієнти, що характеризують ефективність їхнього використання.

Дослідження довели, що виробничий потенціал підприємств транспорту є складною системою, яка використовує основні виробничі засоби, трудові та енергетичні ресурси, сучасні інформаційно-інтелектуальні системи, які необхідні для виробничої діяльності суб'єктів господарювання. Управління основними засобами на підприємстві задля їх ефективного використання гарантує підвищення темпів випуску продукції (транспортної роботи, перевезень) та підвищення якості такої роботи. Задля оптимального використання основних виробничих засобів та підвищення кількості та якості транспортної роботи (обсягів перевезень) при мінімальних матеріальних витратах необхідно використовувати систему показників, які дозволять розробити систему підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Список використаних джерел:

[1] Національна транспортна стратегія України на період до 2030 року. Вилучено з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/430-2018-%D1%80#Text>

DOI 10.36074/21.08.2020.v1.24

ФОРМУВАННЯ ІЄРАРХІЇ ЦІЛЕЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ПЕРЕДУМОВА ОЦІНЮВАННЯ ЇХ СУКУПНОГО ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Смельянов Олександр Юрійович

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки підприємства та інвестицій
Національний університет «Львівська політехніка»

УКРАЇНА

Розроблення стратегій та планів господарської діяльності підприємств повинно передбачати попереднє оцінювання величини їх економічного потенціалу [1]. При цьому важливо виконувати оцінювання як сукупного економічного потенціалу суб'єктів господарювання, так і окремих видів цього потенціалу, зокрема, виробничо-збутового [2], маркетингового [3], інноваційного [4], інвестиційного [5] тощо. Проте, у науковій літературі недостатньо уваги приділено врахуванню ієрархії цілей діяльності підприємств при оцінюванні величини їх економічних можливостей.

Потрібно відмітити, що процедуру кількісного оцінювання величини економічного потенціалу підприємств слід базувати на попередньому виборі певної цільової функції. Тоді екстремальне значення цієї функції, яке може досягти підприємство, буде виступати результатом кількісного вимірювання його економічних можливостей. При цьому слід враховувати наявність ієрархії відповідних цільових функцій. Тоді досягнення екстремального значення цільової функції найвищого рівня буде потребувати набуття екстремальних значень цільових функцій нижчих рівнів. Для прикладу, максимізація операційного прибутку підприємства передбачає мінімізацію (в деяких випадках – оптимізацію) величини його питомих операційних витрат. Це, своєю